

ประโยค ป.ธ. ๓
สัมพันธ์ไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๓

โส (ทานเวฬุยาวฎิโก) สตุถารา วุคตฎุจนาเนเขว นั นิสีทาเปตวา
ยาคุขาทนียโกชนีเยหิ สกุกจ้ง ปริวิสิ ๑ โส ภูคตภคโต มุขั วิกุขาลลสิ ๑
จเปตวา กิร อิมั จานั ตีสุ ปิฎเกสุ อณณคต ตถาคตสสุ ภคตวิจารณั นาม
นคติ คตส ปสสทททรตสสุ จิตคั เอกคคั อโหสิ ๑ อถสส สตุธา อณุพุพิกถั
กถตวา สจจานิ ปกาเสสิ ๑ โส เทสนาวสานเน โสตาปคติมเล ปคิฎุจหิ ๑
สตุธาปี อณุโมทนั กตวา อฎุจายาสนา ปกุกามิ ๑ มหาชโน สตุถารั
อณุคนตวา นีวคติ ๑

ภิกขุ สตุถารา สทริ คจจนตยาเขว อชฌายีสุ ปสสธาวุโส สตุถ
กมมัม อณณเสสุ ทิวเสสุ เอวรูปั นคติ อชช ปเนกั มนุสสั นิสสาย ยาคูอาทีนิ
วิจारेตวา ทาเปสีติ ๑ สตุธา นีวคติตวา จิตโกว ก็ ภิกขเว กถเถถาติ
ปุจจิตวา ตมคถั สตุธา อาม ภิกขเว 'อหั ตีสโยชนกนุตารั อากจจนุโต
คตส อูปาสกตส อูปนีสสยั ทิสวา อากโต โส อติวิย ชิมจฉิโต ปาโตว
อฎุจาย โคณั ปรีเยสนุโต อรณเเว วิจริ ชิมจฉาทุกเขน รมเม เทลียมานปี
ปฎิวิชฉิคุ น สกุกิสสตีติ จินุเตตวา เอวั อกาสิ ภิกขเว ชิมจฉาโรคสทิส
หิ โรโค นาม นคตีติ วตวา อิมั คากมาห ๑

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

สัมพันธไทย

โส วิเสสน ของ ทานเวชยาวฎิโก ๆ สยกคฺตา ใน ปรีวิสิ ๆ อาชฺยาตบท กคฺตฺวาจก สคฺตฺวารฺยา อนภินิตกคฺตา ใน วุคฺต- วุคฺตญฺจฺยานเ อาธาร ใน นิสีทาเปตฺวา เอว คีพฺท อวธารณ เข้ากับ วุคฺตญฺจฺยานเ นั วิเสสน ของ ทุกคฺตมฺนุสฺสั ๆ การิตกมฺม ใน นิสีทาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปรีวิสิ ยาคฺขาทนียโกชนียะหิ กรณ ใน ปรีวิสิ สกุกจ้ง กิริยาวิเสสน ใน ปรีวิสิ ๆ

โส กิตี ภูคฺตภคฺโต กิตี วิเสสน ของ ทุกคฺตมฺนุสฺโส ๆ สยกคฺตา ใน วิชฺชาเลสิ ๆ อาชฺยาตบท กคฺตฺวาจก มุขั อวคฺตกมฺม ใน วิชฺชาเลสิ ๆ กิร คีพฺท อนุสฺสวณคฺต ภูคฺตวิจฺจารณั สยกคฺตา ใน นคฺติ ๆ อาชฺยาตบท กคฺตฺวาจก จเปตฺวา กิริยาวิเสสน ใน นคฺติ (หรือสัมพันธัว่า จเปตฺวา วิเสสน ของ อณฺณคฺต จฺยานเ) อิมั วิเสสน ของ จานั ๆ อวคฺตกมฺม ใน จเปตฺวา คีสุ วิเสสน ของ ปิฏฺเฏเสสุ ๆ อาธาร ใน นคฺติ อณฺณคฺต วิเสสน ของ จานเ ๆ อาธาร ใน นคฺติ ตลาคคฺสฺส ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน ภูคฺตวิจฺจารณั นาม คีพฺท สณฺณาไซคก เข้ากับ ภูคฺตวิจฺจารณั,

จิตฺตํ สยกคฺตา ใน อโหสิ ๆ อาชฺยาตบท กคฺตฺวาจก คคฺสฺส กิตี ปสฺสทฺททรธคฺสฺส กิตี วิเสสน ของ ทุกคฺตมฺนุสฺสคคฺสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน จิตฺตํ เอกคฺคั วิคฺติกคฺตา ใน อโหสิ ๆ

อด กาลสคฺตมึ ใน ปกาเสสิ สคฺตา สยกคฺตา ใน ปกาเสสิ ๆ อาชฺยาตบท กคฺตฺวาจก อคฺสฺส วิเสสน ของ ทุกคฺตมฺนุสฺสคคฺสฺส ๆ สมฺปทาน ใน ปกาเสสิ อนุปุพฺพีกถั อวคฺตกมฺม ใน กเถตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปกาเสสิ สจฺจฺยานิ อวคฺตกมฺม ใน ปกาเสสิ ๆ

โส วิเสสน ของ ทุกคฺตมฺนุสฺโส ๆ สยกคฺตา ใน ปติฏฺฐหิ ๆ อาชฺยาตบท กคฺตฺวาจก เทสนาวสานเ กาลสคฺตมึ ใน ปติฏฺฐหิ โสตาปคฺติผล อาธาร ใน ปติฏฺฐหิ ๆ

สตุธา สยกตุธา ใน ปกุกามิ ๆ อาชยาตบท กตุตุวาจก ปี ศัพท
 อเปกขตุต เข้ากับ สตุธา อนุโมนัน อวตุตคกมม ใน กตุวา ๆ ปุพุกกาลกิริยา
 ใน อฎุจาย ๆ ปุพุกกาลกิริยา ใน ปกุกามิ อาสนา อปาทาน ใน อฎุจาย ๆ

มหาชโน สยกตุธา ใน นีวตุติ ๆ อาชยาตบท กตุตุวาจก สตุธาร์
 อวตุตคกมม ใน อนุคนตุวา ๆ ปุพุกกาลกิริยา ใน นีวตุติ ๆ

ภิกขุ สยกตุธา ใน อฎุฆมายีสู ๆ อาชยาตบท กตุตุวาจก สตุธารา
 สหตุตตติยา ใน สทุธิ ๆ ศัพท กิริยาสมวาย เข้ากับ กจุณตุตา ๆ อพุกนตุตกริยา
 ของ ภิกขุ เอว ศัพท อวธารณ เข้ากับ กจุณตุตา

“อาวุโส อาลปน ตุมเห สยกตุธา ใน ปตุสตุ ๆ อาชยาตบท กตุตุวาจก
 สตุตุ สามีสมพุนุช ใน กมมฺ ๆ อวตุตคกมม ใน ปตุสตุ,

กมมฺ สยกตุธา ใน นตุติ ๆ อาชยาตบท กตุตุวาจก อณฺเณสุ วิเสสน
 ของ ทิวเสสุ ๆ กาลสตุตมฺ ใน นตุติ เอวรूपํ วิเสสน ของ กมมฺ,

ปน ศัพท วิเสสโซตค สตุธา เหตุกตุธา ใน ทาเปสิ ปุคตุลฺ การิตกมม
 ใน ทาเปสิ ๆ อาชยาตบท เหตุกตุตุวาจก อชช กาลสตุตมฺ ใน ทาเปสิ เอกํ
 วิเสสน ของ มนุสฺสํ ๆ อวตุตคกมม ใน นิสฺสาย ๆ ปุพุกกาลกิริยา ใน วิจาเรตุวา
 ยากุอาทีนิ วิเสสน ของ วตุณฺนิ ๆ อวตุตคกมม ใน วิจาเรตุวา ๆ ปุพุกกาลกิริยา
 ใน ทาเปสิ อิติ ศัพท อาการ ใน อฎุฆมายีสู ๆ

สตุธา สยกตุธา ใน อาห ๆ อาชยาตบท กตุตุวาจก นีวตุติตุวา ปุพุกกาล
 กิริยา ใน จิตโก ๆ วิเสสน ของ สตุธา ว ศัพท อวธารณ เข้ากับ จิตโก
 “ภิกขเว อาลปน ตุมเห สยกตุธา ใน กเถถ ๆ อาชยาตบท กตุตุวาจก ก็
 วิเสสน ของ วจณฺํ ๆ อวตุตคกมม ใน กเถถ อิติ ศัพท อาการ ใน ปุจฺฉิตฺวา ๆ
 ปุพุกกาลกิริยา ใน สตุวา ตํ วิเสสน ของ อตุถํ ๆ อวตุตคกมม ใน สตุวา ๆ
 ปุพุกกาลกิริยา ใน วตุวา

“ภิกขเว อาลปน อาม ศัพท สมฺปฏฺิจฺจนตุต เอวํ สจฺจวาจกสิงฺคตุต,
 อหํ สยกตุธา ใน อกาสิ ๆ อาชยาตบท กตุตุวาจก

‘อหิ สยกคฺตา ใน อมฺหิ ๆ อาขุยาตบถ กคฺตฺวาจก’ ติสโยชนกนฺตาริ
 อจฺจนฺตลฺลโยค ใน อากจฺจนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ อหิ คสฺส วิเสสน
 ของ อุปาสกสฺส ๆ สามีสมนฺพฺนฺธ ใน อุปฺนิสฺสยฺ ๆ อวฺคฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๆ
 ปุพฺพกาลกิริยา ใน อากโต ๆ วิกตฺกคฺตา ใน อมฺหิ,

โส วิเสสน ของ อุปาสกโก ๆ สยกคฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กคฺตฺวาจก
 อติวีย กิริยาวิเสสน ใน ชิมฺจฺฉิตฺโต ๆ วิกตฺกคฺตา ใน โหติ”,

โส วิเสสน ของ อุปาสกโก ๆ สยกคฺตา ใน วิจฺริ และ สกฺขิสฺสฺสติ น ศัพท์
 ปฏฺิเสธ ใน สกฺขิสฺสฺสติ กิริยาสองบถ อาขุยาตบถ กคฺตฺวาจก ปาโต กาลสคฺตฺมึ
 ใน อุฏฺจาย ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ปาโต อุฏฺจาย ปุพฺพกาลกิริยา ใน
 ปริเยสนฺโต โคณฺ อวฺคฺตกมฺม ใน ปริเยสนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ อุปาสกโก
 อรณฺเณ อาธาร ใน วิจฺริ,

ชิมฺจฺฉาทุกฺเขน เหตุ ใน สกฺขิสฺสฺสติ ฐมฺเม ลกฺขณ ใน เทสียมานเ มยา
 อนภิตฺตคคฺตา ใน เทสียมานเ ๆ ลกฺขณกิริยา ปี ศัพท์ อเปกฺขคฺคฺตฺ เข้ากับ
 เทสียมานเ ปฏฺิวิชฺฉมิตฺตุ คฺตฺมคฺตฺสมฺปทาน ใน สกฺขิสฺสฺสติ อิติ ศัพท์ อาการ
 ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อกาสิ เอว กิริยาวิเสสน ใน อกาสิ,

ภิกฺขเว อาลปนฺ หิ ศัพท์ ผลไซคก โรโค สยกคฺตา ใน นคฺติ ๆ
 อาขุยาตบถ กคฺตฺวาจก ชิมฺจฺฉาโรคสฺทิสฺ วิเสสน ของ โรโค นาม ศัพท์
 สณฺญาไซคก เข้ากับ โรโค อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
 อาห อิมิ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺคฺตกมฺม ใน อาห ๆ

* สัมพันธ์ อากโต เป็นกิริยาคุมพากย์ก็ได้.

๒ ประโยคนี้ อาจารย์บางท่านสัมพันธ์เป็นประโยคเดียวกันกับประโยคหลัง.

พระปิฎกโกศล มโนกร วัดปากน้ำ
 สนามหลวงแผนกบาลี

สัมพันธ์
 ตรวจแก้.